

TANGAZO LA SERIKALI NA. 902 la tarehe 15/12/2023

**SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA,
(SURA YA 290)**

SHERIA NDOGO

(Imetengenezwa chini ya vifungu vya 7(1) na 16(1))

SHERIA NDOGO YA ADA NA USHURU YA HALMSHAURI YA WILAYA YA MKINGA YA
MWAKA 2023

- Jina 1. Sheria Ndogo hii itajulikana kama Sheria Ndogo ya Ada na Ushuru ya Halmshauri ya Wilaya ya Mkinga ya Mwaka 2023.
- Matumizi 2. Sheria Ndogo hii itatumika katika eneo lote la Halmshauri ya Wilaya ya Mkinga.
- Tafsiri 3. Katika Sheria Ndogo hii, isipokuwa kama muktadha utahitaji vinginevyo-
“ada” maana yake ni malipo yanayolipwa kwa Halmshauri kwa ajili ya vibali au leseni mbalimbali zitolewazo na Halmshauri;
“afisa mwidhiniwa” maana yake ni Afisa yeyote aliyeteuliwa na Mkurugenzi kwa lengo la kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hii;
“chombo cha usafiri” maana yake ni chombo chochote kinachotumika kusafirisha abiria na mzigo kutoka sehemu moja kwenda sehemu nyingine isipokuwa baiskeli, mkokoteni au Wanyama wanaotumika kusafirisha watu au mizigo;
“Halmshauri” maana yake ni Halmshauri ya Wilaya ya Mkinga;
“madini ya ujenzi” maana yake ni tarazo, moramu, udongo,

kifusi, kokoto, mawe, mchanga, chokaa na madini mengine yanayotumika katika ujenzi;
“Mkurugenzi” maana yake ni Mkurugenzi wa Halmashauri ya Wilaya ya Mkinga au afisa yeyote aliyeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi;
“soko” maana yake ni eneo au soko lililotengwa na linalomikiwa na Halmashauri kama soko;
“stendi” maana yake ni eneo maalum lililotengwa au kujengwa na Halmashauri kwa ajili ya kupakia na kushusha abiria au mizigo;
“ushuru” maana yake ni tozo inayotozwa na Halmashauri kwa shughuli au huduma mbalimbali zinazofanywa katika eneo la Halmashauri;
“wakala” maana yake ni mtu binafsi, kikundi, taasisi au kampuni iliyoteuliwa kukusanya ada na ushuru kwa niaba ya Halmashauri chini ya Sheria Ndogo hii.

SEHEMU YA PILI NAMNA YA KUKUSANYA ADA NA USHURU

Utozaji wa
ada na
ushuru

4.-(1) Halmashauri itatoza ada na ushuru kwa ajili ya vibali, leseni na huduma mbalimbali zinazotolewa na Halmashauri kwa viwango vilivyoainishwa katika Jedwali la Kwanza.

(2) Ushuru unaotozwa chini ya Sheria Ndogo hii utalipwa kwa Halmashauri au wakala wa Halmashauri kwa kadri Halmashauri itakavyoelekeza.

(3) Ada zinazotozwa chini ya Sheria Ndogo hii zitalipwa kwa Halmashauri.

(4) Malipo ya ada au ushuru yatalipwa kabla au wakati wa kupokea huduma inayotozwa ada au ushuru chini ya Sheria Ndogo hii.

Wajibu wa
kulipa ada
na ushuru

5. Mtu anayestahili kulipa ada au ushuru kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii atatakiwa kulipa ada au ushuru huo kwa kuzingatia viwango vilivyoainishwa katika Sheria Ndogo hii.

Muda wa
kukusanya
ada
na ushuru

6.-(1) Muda wa kukusanya ada na ushuru utakuwa ni kuanzia saa kumi na mbili kamili asubuhi hadi saa kumi na mbili kamili jioni.

(2) Bila kujali masharti ya aya ndogo ya (1), Halmashauri au wakala kwa kibali maalumu kutoka kwa Mkurugenzi, anaweza kukusanya ada au ushuru baada ya muda uliotajwa hapo juu.

(3) Malipo ya ada au ushuru yatafanyika kila siku au kwa mwezi au kwa namna yeyote itakayokubalika kulingana na makubaliano yatakayowekwa kati ya Halmashauri na mlipa ada au ushuru.

(4) Malipo ya ada au ushuru yanayotozwa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii yatalipwa kwa Halmashauri au Wakala wake na kutolewa stakabadhi ya kielektroniki ya Halmashauri kama kielelezo cha malipo yaliyofanyika.

Ukusanyaji
wa
madeni

7.-(1) Halmashauri inaweza kukusanya ushuru kwa njia ya Mahakama endapo mtu binafsi, kikundi, taasisi au kampuni itakuwa imeshindwa kulipa ada au ushuru kwa muda uliokubaliwa.

(2) Bila kuathiri masharti ya aya ndogo ya (1), Halmashauri inaweza kukusanya madeni ya ushuru kwa njia ya kukamata au kushikilia mali zinazohamishika za mdaiwa zenye thamani sawa na deni la ushuru pamoja na gharama za kukamata.

(3) Baada ya kupata idhini ya Mahakama, Halmashauri itakuwa na mamlaka ya-

(a) kuuza mali za mdaiwa kwa njia ya mnada baada ya siku thelathini kupita tangu kukamatwa kwa mali za mdaiwa; au

(b) kuuza mali zilizokamatwa ambazo zinaweza kuharibika kwa haraka kabla hazijaharibika.

(4) Bila kuathiri masharti ya aya hii, kabla ya kuuza mali yoyote iliyokamatwa, Halmashauri itatoa taarifa ya siku saba kwa mdaiwa na umma juu ya kusudio la kuuza mali hizo.

(5) Halmashauri haitawajibika kwa hasara yoyote

itakayotokea ama wakati wa kukusanya madeni au kwa mali itakayokamatwa na kushikiliwa na Halmashauri, isipokuwa kama hasara hiyo imesababishwa na uzembe wa watumishi wa Halmashauri au wakala.

Uteuzi wa wakala

8.-(1) Halmashauri itakuwa na mamlaka ya kuteua wakala kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii kwa ajili ya kukusanya ada au ushuru kwa niaba yake.

(2) Wakala aliyeteuliwa kwa mujibu wa aya ndogo ya (1) atakuwa na wajibu wa:

- (a) kukusanya na kupokea ada au ushuru kwa niaba ya Halmashauri katika eneo alilopangiwa na kwa viwango vilivyoidhinishwa katika Sheria Ndogo hii; na
- (b) kukusanya ada au ushuru kwa kutumia mfumo wa kielektroniki na kuwasilisha makusanyo yote kwa kuzingatia masharti ya mkataba wa uwakala alioingia na Halmashauri.

Mamlaka ya afisa mwidhiniwa

9. Bila kuathiri masharti mengine ya Sheria Ndogo hii, Afisa Mwidhiniwa anaweza kuingia katika eneo, jengo au chombo cha usafiri kuanzia saa kumi na mbili kamili asubuhi hadi saa kumi na mbili kamili jioni kwa nia ya kukusanya ada au ushuru, kufanya tathmini au kufanya jambo lolote linalohusu ada, ushuru, leseni au kibali kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii.

Makosa

- 10.-(1) Mtu yeyote atakuwa ametenda kosa endapo-
- (a) atashindwa kulipa ada au ushuru kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii;
 - (b) atamshawishi mtu au kundi la watu kukwepa au kukataa kulipa ada au ushuru;
 - (c) atamzuia Mkurugenzi au afisa mwidhiniwa au wakala kutekeleza majukumu yake kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii;
 - (d) atatoa taarifa za uongo kwa Halmashauri au wakala kuhusu huduma zinazohitaji kulipiwa ada

- au ushuru;
- (e) atashindwa kuweka kumbukumbu, vitabu, hesabu, au maelezo yoyote yatakayohitajika na Halmashauri;
 - (f) atashindwa, atadharau, atakaidi au kukataa kulipa ada au ushuru au kutekeleza agizo lolote alilopewa na Halmashauri kuhusiana na ulipaji wa ada au ushuru chini ya Sheria Ndogo hii; au
 - (g) atatengeneza, atatayarisha, ataidhinisha kutengeneza au atatumza nyaraka za uongo kwa nia ya kujipatia manufaa yatokanayo na ukusanyaji wa ada au ushuru ndani ya Halmashauri.

Adhabu 11. Mtu yeyote atakayekiuka masharti ya Sheria Ndogo hii atakuwa ametenda kosa na akipatikana na hatia atatozwa faini ya kiasi kisichopungua shilingi laki mbili na kisichozidi shilingi milioni moja au kifungo kisichopungua miezi kumi na mbili na kisichozidi miezi ishirini na nne au adhabu zote mbili kwa pamoja yaani faini na kifungo.

Kufifilisha kosa 12. Mkurugenzi atakuwa na uwezo wa kufifilisha kosa kwa kumtoa mtu yeyote aliyetenda kosa chini ya Sheria Ndogo hii kiasi kisichozidi shilingi laki mbili endapo mkosaji atakiri kosa na kuwa tayari kujaza fomu maalumu iliyoainishwa katika Jedwali la Pili la Sheria Ndogo hii na kulipa ada au ushuru anaodaiwa.

Kufutwa kwa TS Na. 238 la 2008 13. Sheria ndogo hii inafuta Sheria Ndogo ya (Ada na Ushuru) ya Halmashauri ya Wilaya ya Mkinga ya Mwaka 2008.

JEDWALI LA KWANZA

(Limetengenezwa chini ya aya ya 4(1))

SEHEMU YA KWANZA: USHURU WA MIFUGO (MNADANI)

Namba	Aina ya Mfugo	Kiwango cha ushuru (Shilingi)
1.	Ngo'mbe	5,000/= kwa kila mmoja
2.	Mbuzi au kondoo	2,000/= kwa kila mmoja
3.	Nguruwe	3,000/= kwa kila mmoja
4.	Kuku au kanga au bata	500/= kwa kuku au bata au kanga kila mmoja

SEHEMU YA PILI: USHURU WA MAZAO YA MAJINI

Namba	Aina ya Mfugo	Ushuru kulingana na bei ya soko
1.	Ushuru wa samaki	Asilimia tatu (3) ya bei ya soko kwa kilo moja
2.	Ushuru wa dagaa	Asilimia tatu (3) ya bei ya soko kwa kilo moja
3.	Ushuru wa bondo	Asilimia tatu (3) ya bei ya soko kwa kilo moja
4.	Ushuru wa mazao mengine ya majini	Asilimia tatu (3) ya bei ya soko kwa kilo moja

SEHEMU YA TATU: USHURU WA KUSAFIRISHA MIFUGO NJE YA WILAYA

Namba	Aina ya Mfugo	Kiwango cha ushuru (Shilingi)
1.	Ng'ombe	2,000/= kwa kila mmoja.
2.	Mbuzi au kondoo	1,000/= kwa kila mmoja.
3.	Nguruwe	500/= kwa kila mmoja.
4.	Kuku au kanga au bata	5,000/= kuanzia kundi la kuku ishirini.

SEHEMU YA NNE: ADA AU USHURU WA MACHINJIO NA UKAGUZI WA
NYAMA

Namba	Aina ya mfugo	Kiwango cha ushuru wa machinjio (Shilingi)	Ada ya ukaguzi wa nyama (Shilingi)
1.	Ng'ombe	5000/= kwa kila mmoja	2500/= kwa kila mmoja
2.	Mbuzi au kondoo	2500/= kwa kila mmoja	1500/= kwa kila

Sheria Ndogo ya Ada Na Ushuru ya Halmshauri ya Wilaya ya Mkinga
Tangazo La Serikali Na. 902 (Linaendelea)

			mmoja
3.	Nguruwe	3000/= kwa kila mmoja	2000/= kwa kila mmoja

SEHEMU YA TANO: ADA KWA WATOAJI HUDUMA YA TIBA ASILIA NA
 WAUZAJI WA
 DAWA ZA JADI

Namba	Kibali kwa Mtoa Huduma	Kiwango cha ada kwa mwaka (Shilingi)
1.	Waganga wa jadi	50,000/=
2.	Taasisi yoyote	100,000/=
3.	Maduka ya madawa ya asili	80,000/=

SEHEMU YA SITA: ADA YA KIBALI CHA BURUDANI

Namba	Burudani	Kiwango cha ada (Shilingi)
1.	Muziki, Sanaa za maonyesho, ngumi, mazingaombwe n.k	25,000/= kwa tukio la
2.	Sherehe za kifamilia kama vile harusi, siku ya kuzaliwa na zifananazo na hizo	20,000/= kwa tukio kwa siku zisizozidi mbili (2)
3.	Sherehe za kifamilia kama vile harusi, siku ya kuzaliwa na zifananazo na hizo	50,000/= kwa tukio siku zaidi ya mbili (2)
4.	Mpiga muziki	10,000/= kwa tukio
5.	Mshereheshaji	10,000/= kwa tukio
6.	Bonanza	100.000/= kwa tukio
7.	Tamasha	150,000/= kwa tukio

SEHEMUYA SABA: ADA AU USHURU WA MAEGESHO NA HUDUMA ZA
 USAFIRISHAJI

Namba	Aina ya chombo cha Usafiri	Kiwango cha ada au ushuru (Shilingi)
1.	Gari au basi kubwa lenye uwezo wa kubeba abiria zaidi ya 20	3000/= kwa siku
2.	Gari dogo la abiria	1000/= kwa siku
3.	Teksi	1000/=kwa siku
4.	Pikipiki	500/= kwa siku
5.	Bajaji	1000/= kwa siku
6.	Gari binafsi lisilo la biashara	500/= kila linapotoka stendi
7.	Gari dogo lenye uwezo wa kubeba mizigo	2000/= kwa siku

Sheria Ndogo ya Ada Na Ushuru ya Halmshauri ya Wilaya ya Mkinga
Tangazo La Serikali Na. 902 (Linaendelea)

	chini ya tani saba	
8.	Gari kubwa lenye uwezo wa kubeba mzigo zaidi ya tani saba	2500/= kila linapotoka stendi
9.	Ushuru wa kulaza gari kwenye Maegesho	1000/= kwa usiku mmoja

SEHEMU YA NANE: ADA YA HUDUMA YA VIWANJA VILIVYOPIMWA

Namba	Aina ya huduma	Kiwango cha ada (Shilingi)
1.	Maombi ya kuoneshwa mipaka ya kiwanja cha makazi	30,000/=
2.	Maombi ya kuoneshwa mipaka ya kiwanja cha makazi na biashara	40,000/=
3.	Maombi ya kuoneshwa mipaka ya kiwanja cha huduma za jamii	100,000/=
4.	Kupimiwa eneo kutokana na maombi binafsi	Asilimia 10 ya gharama ya upimaji.

SEHEMU YA TISA: USHURU KATIKA MASOKO, MITELA NA MAGULIO

Namba	Aina ya biashara	Kiwango cha ushuru kwa siku (Shilingi)
1.	Nguo au viatu	1000/=
2.	Vileo	2000/=
3.	Kuuza nyama choma	2000/=
4.	Michezo mbalimbali katika soko	2000/=
5.	Bidhaa za urembo	1000/=
6.	Vyombo vya ndani	1000/=
7.	Samani mbalimbali	1000/=
8.	Biashara nyinginezo	2000/=
9.	Meza za nafaka na samaki wabichi	1000/=
10.	Wauza kuku kwenye tenga	500/=
11.	Mama lishe au baba lishe	1000/=
12.	Nafaka au matunda au miwa	1000/=
13.	kuingiza gari sokoni au mnadani	10,000/=
14.	Kupakia au kushusha mizigo	10,000/=

SEHEMU YA KUMI: USHURU WA MAZAO YA MISITU

Namba	Aina	Kiwango kwa asilimia (Shilingi)
1.	Mkaa	5% ya bei ya mauzo
2.	i. Mbao ngumu ii. Mbao za asili	350/= kwa ubao mmoja 200/= kwa ubao mmoja
3.	Kuni	1,500/= kwa mita moja ya mraba

Sheria Ndogo ya Ada Na Ushuru ya Halmshauri ya Wilaya ya Mkinga
Tangazo La Serikali Na. 902 (Linaendelea)

4.	Nguzo au milunda	200/= kwa nguzo moja
5.	Gogo	2,000/= kwa gogo moja
6.	Fito zisizo milunda	2,000/= kwa mita moja ya mraba
7.	Asali	3% ya bei ya mauzo
8.	Nta	3% ya bei ya mauzo

SEHEMU YA KUMI NA MOJA: USHURU WA MAZAO YA BIASHARA NA CHAKULA

Namba	Aina ya Mazao	Kiwango cha ushuru kwa asilimia (Shilingi)
1	Mazao ya chakula (nafaka)	3% ya bei ya ununuzi kwa gunia la kilo 100
2	Mazao ya matunda	3% ya bei ya ununuzi kwa tunda moja au kipimo kinachojulikana
3	Mazao ya biashara (dengu, pamba na mazao mengine)	3% ya bei ya manunuzi kwa gunia la kilo mia moja
4	Mazao mengine ya chakula au biashara	3% ya bei ya kununulia kwa gunia la kilo 100 au kipimo kinachotumika

SEHEMU YA KUMI NA MBILI: ADA AU USHURU WA MADINI YA UJENZI

Namba	Aina ya huduma	Kiwango cha ada au ushuru kwa mwaka (Shilingi)
1.	Maombi ya kibali cha kumiliki eneo la kuchimba madini ya ujenzi kwa ajili ya uchimbaji	50,000/= kwa kila kwa eneo chini ya Mita za Mraba 2,000 100,000/= kwa kila kibali kwa eneo zaidi ya Mita za Mraba 2,000
2.	Ushuru wa madini kwa safari moja kwa gari yenye uzito wa chini ya tani saba	
	a. mawe	6000/=
	b. moramu	5000/=
	c. kokoto	6000/=
	d. mchanga/udongo	5000/=
	e. mchanga wa ziwani	50,000/=
3.	Ushuru wa madini kwa safari moja ya gari lenye uzito wa zaidi ya tani saba	
	a. mawe	10,000/=
	b. moramu	8000/=
	c. kokoto	10,000/=
	d. mchanga/udongo	8000/=
	e. mchanga wa ziwani	100,000/=

SEHEMU YA KUMI NA TATU: USHURU WA MAEGESHO YA BOTI ZA BIASHARA ZA ABIRIA

Namba	Aina	Kiwango cha ushuru (Shilingi)
1.	Boti au Mtumbwi wenye uwezo wa kubeba watu 3-10	1,000/= kwa siku

Sheria Ndogo ya Ada Na Ushuru ya Halmshauri ya Wilaya ya Mkinga
Tangazo La Serikali Na. 902 (Linaendelea)

2.	Boti au Mtumbwi wenye uwezo wa kubeba watu 11-20	2,000/= kwa siku
3.	Boti au Mtumbwi wenye uwezo wa kubeba watu 21 na kuendelea	3,000/= kwa siku

SEHEMU YA KUMI NA NNE: ADA YA KIBALI CHA UJENZI

Namba	Aina ya kibali	Kiwango cha ada (Shilingi)
(a) Ada ya kibali cha ujenzi kwa maeneo yaliyopimwa		
1.	Ghorofa mbili na zaidi	100,000/=
2.	Ghorofa moja	50,000/=
3.	Nyumba ya biashara (Nyumba ya kulala wageni, Hoteli)	100,000/=
4.	Kituo cha mafuta	(i) 500,000/= pampu moja (ii) 1,000,000/=pampu mbili na zaidi
5.	Nyumba ya makazi na biashara	80,000/=
6.	Nyumba ya makazi	50,000/=
7.	Ofisi binafsi, shule binafsi na Hospitali/ Zahanati binafsi	200,000/=
8.	Ghala na bohari	300,000/=
9.	Jengo ya viwanda	2,000,000/=
10.	Jengo ya Taasisi za fedha	200,000/=
11.	Mnara (a) Simu (b) Redio au mawasiliano au televisheni	500,000/= 1,000,000/=
12.	Uzio	200,000/=
13.	Ada ya kuhuisha kibali	Nusu ya ada ya kibali
(b) Ada ya Kibali cha Ujenzi kwa maeneo yasiyopimwa		
1.	Ghorofa mbili na zaidi	100,000/=
2.	Ghorofa moja	80,000/=
3.	Kituo cha mafuta	1,000,000/=
4.	Nyumba ya biashara	20,000/=
5.	Nyumba za makazi	15,000/=
6.	Ofisi au Taasisi binafsi	100,000/=
7.	Ghala au Bohari	150,000/=
8.	Mnara: (a) Simu (b) Redio au Mawasiliano au Televisheni	500,000/= 1,000,000/=
9.	Majengo mengine ambayo hayajatajwa hapo juu	200,000/=

Sheria Ndogo ya Ada Na Ushuru ya Halmshauri ya Wilaya ya Mkinga
Tangazo La Serikali Na. 902 (Linaendelea)

(c) Ada ya kubadili matumizi ya Nyumba au Jengo au Kiwanja.		
1.	Nyumba ya makazi	50,000/=
2.	Ghorofa	100,000/=
3.	Kiwanda, bohari, ghala n.k	100,000/=
4.	Kituo cha Mafuta	100,000/=
5.	Kugawa ardhi	100,000/=
6.	Kubadili matumizi ya kiwanja	50,000/=

SEHEMU YA KUMI NA TANO: USHURU WA VIROBA AU MAGARI
YANAYOBEBA UDONGO AU MAWE YENYE MADINI YA DHAHABU

Namba	Aina ya chombo	Kiwango cha Ushuru (Shilingi)
1.	Kiroba cha udongo au mawe yenye madini	1,000/= kwa kiroba
2.	Lori la udongo au mawe yenye madini chini ya tani saba	10,000/= kwa safari moja
3.	Lori la udongo au mawe yenye madini zaidi ya tani saba	20,000/= kwa safari

SEHEMU YA KUMI NA SITA: USHURU WA KARASHA NA MARUDIO

Namba	Aina ya Huduma	Kiwango cha Ushuru (Shilingi)
1.	Karasha	150,000/= kwa mwaka
2.	Mialo	150,000/= kwa mwaka
3.	Planti	150,000/= kwa mwaka.
4.	Kiroba	1,000/= kwa kiroba
5.	Shimo	20,000/= kwa mwezi

JEDWALI LA PILI

(Limetengenezwa chini ya aya ya 12)

HATI YA KUFIFILISHA KOSA

Miminakiri KWA HIARI YANGU MIMI MWENYEWEE mbele ya..... ambaye ni Mkurugenzi wa Halmashauri ya Wilaya ya Mlimba kwamba Tareheya Mwezi Mwaka..... nilitenda kosa kwa kukiuka masharti ya aya ya ya Sheria Ndogo ya Ada na Ushuru ya Halmashauri ya Wilaya ya Mkinga ya Mwaka 2023.

Sheria Ndogo ya Ada Na Ushuru ya Halmshauri ya Wilaya ya Mkinga
Tangazo La Serikali Na. 902 (Linaendelea)

Kwa Mamlaka aliyopewa Mkurugenzi wa Halmshauri niko tayari kulipa kiasi cha shilingi..... badala ya kushtakiwa Mahakamani.

NATHIBITISHA KWAMBA MAELEZO HAPO JUU NI YA KWELI NA NIMEYATOA MIMI MWENYEWE KWA HIARI YANGU KADRI YA UFAHAMU WANGU.

Leo Tareheya MweziMwaka

Jina:

Saini:

MBELE YA:

Jina.....

Wadhifa:

Saini:

Tarehe:

Lakiri ya Halmashauri ya Mkinga imegongwa kwenye sheria Ndogo hizi kufutia azimio lililopitishwa katika Mkutano wa Baraza la Madiwani Halmshauri ya Wilaya ya Mkinga uliofanyika Tarehe 29 Mwezi 11 Mwaka. 2022 na Kushudiwa na Lakiri hiyo ikigongwa mbele ya :-

ZAHARA A. MSANGI
Mkurugenzi Mtendaji
Halmashauri ya Wilaya ya Mkinga

AMANI J. KASINYA
Mwenyekiti
Halmashauri ya Wilaya ya Mkinga

NAKUBALI,

Dodoma,
31 Oktoba, 2023

MOHAMED OMARI MCHENGERWA (MB)
Waziri wa Nchi – Ofisi ya Rais,(Tawala
za Mikoa na Serikali za Mitaa